

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Cdo/24/2022
Identifikačné číslo spisu: 4417217146
Dátum vydania rozhodnutia: 27.09.2023
Meno a priezvisko: Mgr. Peter Melicher
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2023:4417217146.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne O. M., narodenej XX. M. XXXX, Š.Ú., A. Š. XXX/XX, právne zastúpenej Advokátska kancelária JUDr. Jakub Mandelík, s. r. o., Bratislava - mestská časť Ružinov, Záhradnícka 4836/51, IČO: 47 234 318, proti žalovanej UNIQA Biztosító Zrt., so sídlom Róbert Károly, Budapešť, Maďarská republika, IČO: 01-09-162794, likvidačný zástupca UNIQA poisťovňa, a.s., so sídlom Praha, Evropská 136/810, Česká republika, IČO: 49 240 480, o náhradu škody na zdraví s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 16C/158/2017, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 30. júna 2020 č. k. 8Co/72/2020-275, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nové Zámky (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením z 7. októbra 2019 č. k. 16C/158/2017-178 v spojení s opravným uznesením z 5. mája 2020 č. k. 16C/158/2017-266 stranám sporu nárok na náhradu trov konania nepriznal. Rozhodnutie právne odôvodnil s poukazom na § 255 ods. 1, § 257 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), § 799 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“) a zákonom č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o povinnom zmluvnom poistení“). V odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa sa žalobou doručenou súdu dňa 7. decembra 2017 domáhala voči žalovanej zaplata sumy 4.680 eur s úrokom z omeškania 5,00 % ročne od 18. augusta 2016 do zaplata, v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku a náhrady trov konania, titulom bolestného. Podaním doručeným súdu prvej inštancie dňa 16. februára 2018 žalobkyňa oznámila súdu prvej inštancie, že žalobu berie späť v celom rozsahu a žiada konanie zastaviť z dôvodu, že žalovaná po podaní žaloby dňa 11. januára 2018 dobrovoľne pristúpila k úhrade žalovanej istiny vo výške 4.151 eur, čím skoro v celej výške splnila peňažnú povinnosť voči

žalobkyni a neuplatňuje si rozdiel medzi požadovanou a plnenou sumou, neuplatňuje si úroky z omeškania, ale uplatňuje si náhradu trov konania v plnom rozsahu v zmysle ustanovenia § 255 ods. 1 CSP, vzhľadom na späťvzatie dôvodne podanej žaloby v dôsledku správania žalovanej, ktorá plnila žalobkyni až po podaní žaloby. Súd prvej inštancie s poukazom na § 257 CSP stranám sporu nárok na náhradu trov konania nepriznal z dôvodu, že v konaní by bola neprimeraná tvrdosť, ak by súd postupoval podľa § 255 ods. 1 CSP a žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Žalobkyňa má na vzniku konania vplyv v tom smere, že skôr ako predložila žalovanému všetky doklady na posúdenie dôvodnosti nároku podala žalobu o zaplatenie, na predloženie dokladov bola žalovaným viacnásobne vyzývaná a nepredložila hodnoverný doklad, že na výzvy žalovaného by vhodným spôsobom reagovala tak, že chýbajúce doklady predložila, alebo namietala nepravdivé údaje alebo poučenia v oznámeniach žalovaného. Súd prvej inštancie mal za to, že žalovaná vo svojom odvolaní ani v následnom vyjadrení neuviedla a nepreukázala žiadnu okolnosť, ktorá by odôvodňovala uplatnenie iného zákonného ustanovenia o trovách konania. Z nálezov Ústavného súdu Českej republiky, III. ÚS 2741/16, III. ÚS 2592/16, vyplýva, že pokiaľ by súd rozhodujúci o trovách pri zastavení na základe späťvzatia žaloby z dôvodu plnenia žalovaným rozhodoval len na základe procesných ustanovení, išlo by o formalistický prístup, ktorý by mohol navádzať žalobcov k podávaniu žalôb ešte pred splatnosťou a ich následkom by v každej situácii bolo uloženie povinnosti žalovanému nahradiť žalobcovi trovy konania. Ústavný súd Českej republiky ďalej tiež uviedol, že princíp procesného výsledku nie je možné chápať formálne, nakoľko nielen petit, ale aj dôvody žaloby vyjadrujú, prečo sa žalobca domáha plnenia. Tým, že žalobkyňa zobrala žalobu späť po zaplatení pohľadávky a netrvala na príslušenstve pohľadávky od 18. augusta 2016 do zaplatenia, neumožnila súdu prvej inštancie posudzovať oprávnenosť žaloby a dátum splatnosti pohľadávky v zmysle hmotného práva. O trovách konania preto súd prvej inštancie rozhodol podľa § 257 CSP tak, že stranám nárok na náhradu trov konania nepriznal z dôvodu neprimeranej tvrdosti a prílišného formalizmu a vzhľadom na osobitnú povahu sporu, ktorého základ vyplýva zo zákona o povinnom zmluvnom poistení súčasne rešpektujúc názor Krajského súdu v Nitre, ktorý v odôvodnení uznesenia z 26. októbra 2018 č. k. 7Co/205/2018-150 v bode 12. uviedol, že z obsahu výzvy na plnenie a jej príloh nemohla mať žalovaná spoľahlivo preukázané, že za spôsobenú škodu zodpovedá József Szántó s motorovým vozidlom s EČV: HFN156.

2. Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) v poradí druhým uznesením z 30. júna 2020 č. k. 8Co/72/2020-275 napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil a žalovanej priznal voči žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

2.1. Odvolací súd mal z obsahu súdneho spisu preukázané, že žalobkyňa výzvou na plnenie zo dňa 28. apríla 2016 si voči žalovanej uplatnila nárok na náhradu za bolesť vo výške 4.680 eur, pretože bodové ohodnotenie bolestného predstavovalo 265 bodov. Podľa § 449 ods. 1, 3 OZ uplatnila účelne vynaložené liečebné náklady vo výške 144,88 eura a podľa zákona č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách v znení neskorších predpisov žalobkyňa uplatnila nárok na cestovné náhrady účelne vynaložené na jej liečenie spolu vo výške 63,93 eura. V súvislosti s dopravnou nehodou a následným ublížením na zdraví uplatnila aj právny nárok na náhradu škody, ktorá jej vznikla vo výške 106,22 eura. Zároveň žalobkyňa podľa normatívneho znenia § 797 ods. 3 OZ žiadala žalovanú, aby jej bolo poskytnuté poistné plnenie minimálne v rozsahu primeraného preddavku. Vo výzve na plnenie žalobkyňa predložila splnomocnenie udelené jej právnomu zástupcovi, lekársky posudok o bolestnom a o sťažení spoločenského uplatnenia zo dňa 22. marca 2016, správu pre ošetrojúceho lekára zo dňa 20. decembra 2015, prepúšťaciu správu zo dňa 20.12.2015, správu pre ošetrojúceho lekára zo dňa 21.12.2015, prepúšťaciu správu zo dňa 21. decembra 2015, lekárske správy zo dňa 25. decembra 2015, 28. decembra 2015, 12. januára 2016, 25. januára 2016, konečný výsledkový list k žiadanke č. NZ/51402668, lekársku správu zo dňa 27. januára 2016, uznesenie o začatí trestného stíhania zo dňa 14. decembra 2015, e-mail zo dňa 11. apríla 2016 (ktorým právny zástupca žalobkyne zisťoval poisťovateľa motorového vozidla, ktoré bolo účastníkom nehody), pokladničné doklady, náklady v súvislosti so škodovou udalosťou zo dňa 14. decembra 2015, vyúčtovanie nákladov na cestovné osobným motorovým vozidlom, čestné vyhlásenie k vyúčtovaniu cestovného k osobnému motorovému vozidlu, letenky a výpis z kartového účtu.

2.2. Odvolací súd mal zároveň za preukázané, že listom zo dňa 11. júla 2016 žalovaná informovala žalobkyňu, že jej nebola predložená prvotná správa z hospitalizácie od 14. decembra 2015 do 17. decembra 2015 a vyzvala ju na jej predloženie. K vyčísleniu cestovných nákladov za návštevy počas

hospitalizácie žiadala o predloženie potvrdenia príslušného odborného lekára, v ktorom boli tieto návštevy lekárom odporúčané. K dokladom o zakúpení liekov z 22. decembra 2015, 11. januára 2016, 12. januára 2016, 25. januára 2016, 29. januára 2016, 18. februára 2016 žiadala o predloženie príslušných lekárskejších správ, kde boli lieky predpísané príslušným lekárom. K dokladom za zakúpenie letenky z titulu dovolenky v sume 106,22 eura oznámila žalobkyni, že uvedené náklady nespádajú do nárokov v zmysle zákona o povinnom zmluvnom poistení, a preto jej uvedený nárok nie je možné priznať. Zároveň žalobkyňu informovala, že k posúdeniu nárokov poškodenej pristúpi po obdržaní konečného právoplatného rozhodnutia v danej veci a požiadala o jeho predloženie. Listom zo dňa 30. októbra 2017 žalovaná potvrdila príjem uznesenia Okresného riaditeľstva PZ Nové Zámky o zastavení trestného stíhania o opätovne žalobkyňu vyzvala na predloženie vyššie uvedených dokumentov. Žalobkyňa sa žalobou doručenou súdu prvej inštancie dňa 6. decembra 2017 domáhala zaplata nároku na náhradu škody na zdraví titulom bolestného v sume 4.680 eur spolu s príslušenstvom. Spolu so žalobou doručila súdu prvej inštancie (okrem iného) správu pre ošetrojúceho lekára zo dňa 17. decembra 2015 a prepúšťaciu správu zo dňa 17. decembra 2015. Dňa 10. januára 2018 žalovaná informovala žalobkyňu, že dňa 9. januára 2018 obdržali prvotnú lekársku správu poškodenej za obdobie hospitalizácie od 14. decembra 2015 do 17. decembra 2015, ktorá bola súčasťou žaloby o náhradu škody za bolestné a zároveň žalobkyňu vyzvali na doplnenie dokladov k vyčísleniu cestovných nákladov a dokladom o zakúpení liekov. Žalovaná vo vyjadrení k žalobe uviedla, že nespochybňuje podstatu nároku na náhradu škody zo strany žalobkyne, ale až podaním žalobného návrhu s prílohami - doložením prepúšťacej správy skutočne preukázala opodstatnený nárok na náhradu bolestného. Z uvedeného dôvodu pristúpila k preplateniu bolestného vo výške 4.151 eur. Dňa 16. februára 2018 bolo doručené späťvzatie žaloby, pretože žalovaná pristúpila k úhrade žalovanej istiny dňa 11. januára 2018, pričom na neuhradenej časti bolestného vo výške 529 eur žalobkyňa netrvala. Žalobkyňa si uplatnila nárok na náhradu trov konania.

2.3. V rámci právneho posúdenia mal odvolací súd za to, že konanie vo veci nebolo meritórne prejednané, ale skončilo zastavením konania pre späťvzatie žaloby, preto súd prvej inštancie mal o nároku na náhradu trov konania rozhodovať podľa § 256 ods. 1 CSP a skúmať, kto z procesného hľadiska zastavil konanie. Tým, kto procesne zaviniel zastavenie konania bola žalobkyňa, ktorá zobrala žalobu v celom rozsahu späť, avšak urobila tak z dôvodu, že žalovaná dobrovoľne uhradila žalovanú istinu po podaní žaloby. V tomto bode by bolo možné pričítať zavinenie na zastavení konania žalovanej, pretože dobrovoľne zaplatila to, čoho sa žalobkyňa domáhala, ale odvolací súd považoval za potrebné prihliadnuť aj na okolnosti danej veci, a to na skutočnosť, že žalobkyňa podala žalobu pred skončením vyšetrenia poisťovňou, teda ešte skôr ako nastala splatnosť plnenia, že žalobkyňa pred podaním žaloby žalovanú neupovedomila, že vlastne na náhrade nákladov vynaložených v súvislosti s liečením netrvala, keďže žalovaná ju aj krátko pred podaním žaloby vyzývala na doplnenie dokladov preukazujúcich dôvodnosť vynaložených nákladov. Podľa názoru odvolacieho súdu predžalobné rokovania aj v dôsledku konania žalobkyne vyústili do podania žaloby, ktorej však bolo možné predísť, ak by žalobkyňa predložila žalovanej požadované doklady (keď prvotnú prepúšťaciu správu zo dňa 17. decembra 2015 doručila súdu prvej inštancie spolu so žalobou), resp. žalovanej oznámila, že netrvala na všetkých uplatnených nárokoch, a žalovaná by mohla pristúpiť k ukončeniu vyšetrovania, najmä keď žalovaná plnenie ako také nikdy neodmietla. Vzhľadom na uvedené dôvody odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie správne aplikoval v danej veci § 257 CSP a stranám sporu nárok na náhradu trov konania nepriznal.

3. Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovala z ustanovenia § 420 písm. f) CSP.

3.1. Na odôvodnenie prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP dovolateľka namieta porušenie práva na spravodlivý súdny proces tým, že odvolací súd nesprávne právne posúdil otázku miery úspechu v konaní a má za to, že použitým výkladom sa súd prvej inštancie aj odvolací súd nedôvodne odklonili od zmyslu a účelu právnej úpravy v otázke náhrady trov konania. Dovolateľka je presvedčená, že k zastaveniu konania došlo výhradne vinou žalovanej. S poukazom na ustanovenia § 797 ods. 2, ods. 3 OZ, ako aj čl. 4 ods. 6 smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2000/26/ES zo dňa 16. mája 2000 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o zmene a doplnení smerníc Rady č. 73/239/EHS a

88/357/EHS (Štvrtá smernica o poistení motorových vozidiel) v spojení s čl. 18 predmetnej smernice je dovolateľka toho názoru, že žalovaná mohla poskytnúť poistné plnenie už predložením dokumentov uvedených v bode A čl. II. dovolania, pretože predložené doklady poskytovali z obsahového hľadiska kompletnú a rozsiahlu zdravotnú dokumentáciu, na základe ktorej bolo možné, a to bez nutnosti doplnenia chýbajúcich kvalifikovaných informácií rozhodujúcich pre posúdenie nároku žalobkyne, rozhodnúť o predmetnom nároku. Zdôrazňuje, že kým na jednej strane žalovaná nedokázala na podklade rozsiahlej zdravotnej dokumentácie počas 19 mesiacov prešetriť danú poistnú udalosť, na strane druhej po doručení žaloby, prílohou ktorej bola aj prvotná lekárska správa ako jediný nový nález s identickým medicínskym obsahom (diagnózy, t. j. rozsah poškodenia zdravia žalobkyne, uvedené v predložených dokladoch pred podaním žaloby sú plne totožné), aký mala žalovaná k dispozícii v príslušnom likvidačnom spise, dokázala ukončiť šetrenie poistnej udalosti, a to už hneď na druhý deň a pristúpiť k okamžitej výplate poistného plnenia. Je preto nespochybniteľný záver o tom, že žalovaná mala už v čase predsúdneho konania k dispozícii sumu lekárskeho správ a iných podkladov v takom rozsahu a kvalite, na základe ktorých bol nesporne a dostatočne preukázaný rozsah povinností žalovanej odškodniť legitímne nároky dovolateľky. Dovolateľka považuje za jednoznačné, že zo žiadnych skutočností nie je možné uvažovať o predčasnosti podanej žaloby, pasivite dovolateľky pri poskytovaní relevantných dokladov ani o zavinení zastavenia konania zo strany dovolateľky, keďže k späťvzatiu dôvodne podanej žaloby došlo v dôsledku správania sa žalovanej. S prihliadnutím na prezentované závery je zrejmé, že voči konaniu žalovanej, ktorá nebola schopná ukončiť šetrenie poistnej udalosti ani po uplynutí 19 mesiacov, mala dovolateľka len jedinú možnosť ako sa domôcť účinnej ochrany svojich práv, a to výlučne uplatnením petitórnej ochrany svojich práv na príslušnom súde. Uvedené platí o to viac, že žalovaná do okamihu začatia súdneho konania neposkytla dovolateľke ani čiastočné odškodnenie jej legitímneho nároku v zmysle primeraného preddavku podľa § 797 ods. 3 OZ, hoci oň žalobkyňa explicitne žiadala.

3.2. S poukazom na tvrdené skutočnosti dovolateľka navrhla dovolaciemu súdu, aby uznesenie Krajského súdu v Nitre z 30. júna 2020, č. k. 8Co/72/2020-275 podľa § 449 ods. 3 CSP zmenil tak, že žalobkyňu prizná plnú náhradu trov prvoinštančného konania, odvolacieho konania, ako aj trovy dovolacieho konania v rozsahu 100 %.3.3. Žalovaná sa k podanému dovolaniu dovolateľky nevyjadřila.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

5. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

6. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7. Ustanovenie § 420 CSP zakotvuje prípustnosť dovolania alternatívne buď proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, t. j. proti rozhodnutiu majúcejmu hmotnoprávny charakter, alebo proti rozhodnutiu, ktoré síce nemá charakter rozhodnutia o materii konania, t. j. nejde síce o rozhodnutie vo veci samej, ale ide o rozhodnutie, ktorým odvolací súd o danej otázke rozhodovanie končí inak ako

meritórnym (hmotnoprávnym) rozhodnutím vo veci samej.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP.).

9. Za rozhodnutie, ktorým sa konanie pred odvolacím súdom o danej otázke končí, teda možno považovať rozhodnutie, ktorým odvolací súd rozhodol o odvolaní inak ako jeho vecným prejednaním (t. j. rozhodnutie o odmietnutí odvolania alebo o zastavení odvolacieho konania), rozhodnutie odvolacieho súdu o zastavení konania z dôvodu spät'vzatia žaloby po rozhodnutí prvostupňového súdu a pred rozhodnutím odvolacieho súdu (§ 370 CSP) a uznesenie, ktorým odvolací súd potvrdil alebo zmenil prvostupňové uznesenie o otázke, ktorej vyriešenie sa týmto uznesením končí; spravidla pôjde o uznesenia odvolacieho súdu, ktorými rozhodol o odvolaní proti uzneseniam podľa § 357 CSP, ktoré síce možno v dovolacom konaní preskúmať z dôvodov zmätočnosti uvedených v § 420 CSP, avšak z dôvodov zásadnej právnej významnosti sú v zmysle § 421 ods. 2 CSP z prieskumu dovolacím súdom vylúčené.

10. Podľa § 357 písm. m) CSP jedným z uznesení, proti ktorým je prípustné odvolanie a ktoré sú tak v danej ním riešenej otázke s konečnou platnosťou preskúmateľné v rámci odvolacieho konania, je aj uznesenie, ktorým prvostupňový súd rozhodol o nároku na náhradu a o výške trov konania, takže rozhodnutie odvolacieho súdu o tomto odvolaní je v otázke nároku na náhradu trov konania rozhodnutím konečným (ktorým sa konanie v tejto otázke nároku končí, pozn.), a teda ho možno v zmysle už uvedeného považovať za rozhodnutie preskúmateľné v dovolacom konaní z dôvodov zmätočnosti ako rozhodnutie, ktorým sa konanie končí (viď I. ÚS 275/2018, in č. 74/2018 Zbierky nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky).

11. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením ich súdnej ochrany. Ide napríklad o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom odvolacom návrhu spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

12. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil chyby vymenovanej v tomto ustanovení, ale rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

13. Prípustnosť dovolania podľa § 420 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu o nároku na náhradu trov konania vo všeobecnosti však ani najvyšší súd neposudzuje jednotne, ako konštatoval ústavný súd v rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 387/2019. V uznesení najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo/60/2017 z 28. februára 2018 (R 73/2018) najvyšší súd vyslovil, že „uznesenie odvolacieho súdu o náhrade trov konania nie je rozhodnutím, ktorým sa konanie končí v zmysle ustanovenia § 420 CSP, i keď odvolací súd o náhrade trov konania rozhodol samostatným uznesením vydaným až po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej“, a z uvedeného dôvodu dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako procesne neprípustné. V uznesení sp. zn. 2Cdo/97/2017 z 31. mája 2018 najvyšší súd dospel k záveru, že dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP je nielen prípustné, ale tiež dôvodné, a z uvedeného dôvodu zrušil rozsudok odvolacieho súdu vo výroku o trovách odvolacieho konania a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie.

14. Z ustálenej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že rozhodovanie o trovách konania je integrálnou súčasťou civilného sporového konania, a ako také spadá pod čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, prostredníctvom ktorého sa zaručuje každému základné právo na súdnu ochranu. Všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR môže postupom, ktorý nie je v súlade so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), porušiť základné právo strany sporu na súdnu ochranu. Či je základné právo na súdnu ochranu naplnené reálnym obsahom (čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 46 ods. 4 Ústavy SR), určuje zákonná úprava náhrady trov konania obsiahnutá v Občianskom súdnom poriadku účinnom do 30. júna 2016 (§ 142 a nasl.), resp. v Civilnom sporovom poriadku účinnom od 1. júla 2016 (§ 255 a nasl.). Procesné predpisy, ktoré upravujú rozhodovanie o náhrade trov konania, preto treba vykladať v súlade s takto vymedzeným obsahom a účelom základného práva na súdnu ochranu.

15. Podľa § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

16. Každé rozhodnutie súdu, ktorým sporovej strane neprizná náhradu trov konania, musí byť zo svojej podstaty výnimočným rozhodnutím, prijatým na základe riadneho zváženia všetkých relevantných okolností konkrétneho prípadu. Súd prvej inštancie rozhodol o nároku na náhradu trov konania tak, že stranám sporu nárok na náhradu trov konania nepriznal, aplikujúc ustanovenie § 257 CSP. Dôvody hodné osobitného zreteľa súd prvej inštancie videl najmä v povahe sporu, ktorého základ vyplýva zo zákona o povinnom zmluvnom poistení a v skutočnosti, že žalobkyňa podala na súd žalobu skôr, ako predložila žalovanému všetky doklady na posúdenie dôvodnosti jej nároku. Odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil, keď konštatoval správnosť aplikácie ustanovenia § 257 CSP. Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že súdy rozhodli v prospech žalovanej, keď žalobkyni ako úspešnej strane sporu s poukazom na ustanovenie § 257 CSP nárok na náhradu trov konania voči žalovanej nepriznali.

17. Dovolateľka vyvodzujúc z ustanovenia § 420 písm. f) CSP namietala, že konanie pred súdom prvej inštancie a odvolacím súdom bolo zaťažené vadou, keď súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces tým, že odvolací súd nesprávne právne posúdil otázku miery úspechu v konaní.

18. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Tvrdenia o nesprávnom právnom posúdení zisteného skutkového stavu, v zásade nemožno právne kvalifikovať ako dovolací dôvod podľa 420 písm. f) CSP, pokiaľ nedosahujú intenzitu nepreskúmateľnosti, t. j. takú vadu, ktorá neumožňuje dovolaciemu súdu pochopiť spôsob, akým dospel súd nižšieho stupňa k svojmu záveru. Právnym posúdením veci je aplikácia práva na zistený skutkový stav.

19. Dovolateľka namietala nesprávnu aplikáciu práva, keď mala za to, že súd pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania nesprávne aplikoval § 257 CSP, keď vzhľadom na existujúce dôvody hodné osobitného zreteľa súd stranám sporu nárok na náhradu trov konania nepriznal. Z uvedeného vyplýva, že dovolateľka namietala nesprávne právne posúdenie veci a nie nesprávny procesný postup súdu. Podľa názoru dovolacieho súdu, súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd dôvodnosť aplikácie § 257 CSP odôvodnili ústavne konformným spôsobom, t. j. dostatočne a relevantne, umožňujúc dovolaciemu súdu pochopiť spôsob, akým dospeli k svojmu záveru. Súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd dostačujúco odôvodnili, prečo považovali dôvody, ktoré uvádzala žalovaná, za také výnimočné okolnosti prípadu, ktoré odôvodňujú nepriznanie nároku na náhradu trov konania žalobkyni.

20. Najvyšší súd v zmysle uvedeného odmietol dovolanie podľa § 447 písm. f) CSP.

21. V prípade skončenia dovolacieho konania takýmto spôsobom nie je povinnosť odôvodniť rozhodnutie o trovách dovolacieho konania (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP). Najvyšší súd však napriek

tomu považuje za korektné v tejto súvislosti uviesť, že jeho občianskoprávne kolégium na zasadnutí 9. októbra 2018 schválilo na uverejnenie v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky uznesenie z 28. augusta 2018 sp. zn. 7Cdo/14/2018 s právnou vetou v znení: „Ak podľa obsahu spisu strane v konaní žiadne trovy nevznikli, je v súlade s čl. 17 základných princípov Civilného sporového poriadku, zakotvujúcim procesnú ekonomiu, rozhodnúť priamo tak, že sa jej náhrada trov konania nepriznáva.“. Pretože aj v tentoraz prejednávanej veci šlo práve o taký prípad, zároveň z obsahu spisu vyplýva, že žalovanej žiadne trovy dovolacieho konania nevznikli, bolo tu potrebné rozhodnúť o náhrade trov dovolacieho konania (nielen o nároku) s konečnou platnosťou (bez rozdeľovania rozhodovacieho procesu i v takomto prípade na obe zákonom predpokladané fázy) tak, že dovolací súd náhradu trov dovolacieho konania žalovanej nepriznal.

22. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.